

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Dogmatika (szoteriológia és eszkatológia)

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş - Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3. Intézet	Református Tanárképző Zeneművészeti Intézet
1.4. Szakterület	Teológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	REFORMÁTUS VALLÁSPEDAGÓGIA
1.7. Képzési forma	nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Dogmatika (szoteriológia és eszkatológia)				A tantárgy kódja		TLM1403		
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			Dr. Püsök Sarolta, habilitált egyetemi docens							
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			Dr. Püsök Sarolta, habilitált egyetemi docens							
2.4. Tanulmányi év		II.	2.5. Félév		4.	2.6. Értékelés módja		V	2.7. Tantárgy típusa	Alap

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					30
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					14
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					8
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám					84
3.8. A félév összóraszám					126
3.9. Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	
4.2. Kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Szakmai/kulcs-kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - coachingot és mentorálást folytat - emberi viselkedésre vonatkozó ismereteket alkalmaz - vallási szövegeket értelmez - vallási tevékenységeket népszerűsít - vallási intézményt képvisel - Önvizsgálatra bátorítja a tanácsadáson részt vevő betegeket.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - filozófiai, etikai és vallási ismereteket alkalmaz - megbízhatóságot tanúsít - aktívan odafigyel

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • Tájékoztatás keresztyén hit alapkérdéseiről
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A vallástudomány a hit meghatározásakor mindhárom tudatfunkció, az értelem, érzelem és akarat együtthatásáról beszél. Hittartalmak nélkül a hit erőtelen, ezért fontos cél a hitvallási tételek alapos megismerése (a Heidelbergi Káté és a II. Helvét Hitvallás mentén). • A hallgatókat megismerteti a keresztyén teológiatörténet legfontosabb felismeréseivel, de a legismertebb tévedésekkel, herezisekkel is, hogy azok véletlenül se ismétlődhessenek meg

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A Szentlélekisten	Előadás, PP	Szűcs 78-81; Lochman 142-150; Török 369-382; Kocsis 172-178, HK. 53-54
2. A Szentháromság	– “ –	Szűcs 45-51, Török 137-170; Kocsis 89-92; McGrath 229-247;
3. A Lélek munkája I.	– “ –	Lochman 149-156; Török 369-377;Kocsis 223-231
4. A Lélek munkája II	– “ –	Lochman 157-166; Török 383-402;Kocsis 213-223
5. Az egyház élete	– “ –	Szűcs 78-84; Lochman 161-164; Török 402.411; McGrath 356-374;
6. Az egyház mint a hit tárgya és empirikus valóság	– “ –	Szűcs 84-88; Lochman 168-170; Török 412-420; Kocsis 278-288; Fazakas(B) 742-751
7. Kereszttség	– “ –	Szűcs 96-106; Lochman 175-180; Török 447-464;Kocsis 255-269; McGrath 374-390; HK: 66., 69., 71., 74.
8. Úrvacsora	– “ –	Szűcs 106-115; Lochman 173-175; Török 464-477; Kocsis 269-278, McGrath 356-374; HK: 75-77.
9. Kegyelemi kiválasztás, megigazulás, megszentelődés	– “ –	Szűcs 89-96; Török 171-180; Kocsis 179-208; HK: 60.
10. Bűn és megbocsátás	– “ –	Szűcs 106-121; Lochman 175-185;Török 259-284; Kocsis 119-135; HK: 88-91.
11. Kiengesztelődés és megbékélés	– “ –	Török 474-477;

12. Az imádkozásról	— “ —	Szűcs: 143-146 HK: 116-117., 129.
13. A test feltámadása	— “ —	Lochman 186-198; Török 485-495; Kocsis 295-299
14. Az örök élet, kozmikus váltság és végső reménység	— “ —	Lochman 199-206; Török 477-485; Kocsis 290-295, McGrath 406-416.

Könyvészet

Kötelező:

1. BARTH Károly: *Kis Dogmatika*. Ref. Missziói Munkaközösség, f.a.
2. G. van den BRINK – C. van der KOOI: *Keresztyén dogmatika*. Exit Kiadó, Kolozsvár, 2022
3. KOCSIS Elemér: *Református Dogmatika*, Debrecen: KFRTKF, 1998.
4. LOCHMANN, Jan Milic: *Az apostoli Hitvallás. Dogmatikai vázlatok a Hiszekegy nyomán*, Budapest: Kálvin Kiadó 1995.
5. MCGRATH, Alister E.: *Bevezetés a keresztény teológiába*. Budapest: Osiris, 1995.
6. PÜSÖK Sarolta: *Újragondolva – Tanulmányok a rendszeres teológia tárgyköréből* Kolozsvár/Cluj-Napoca - Ro, Ed. Egyetemi Műhely, 2021.
7. *Református hitvallások* (Koinónia, Kolozsvár, 1998 – 2000): La Rochelle-i-, Belga-, Westminsteri-, Ír-, Skót Hitvallás, Dordrecht Kánonok, továbbá a Heidelbergi Káté és II. Helvét Hitvallás.
8. SEBESTYÉN, Jenő: *Református Dogmatika*. Budapest: Ref. Teol. Akadémia, 1940.
9. SZŰCS Ferenc: *Hitvallásismeret*, Károli Gáspár Hittudományi Egyetem, Budapest, 2007
10. TAVASZY Sándor: *Református Keresztyén Dogmatika*. Kolozsvár, 1932.
11. TÖRÖK István: *Dogmatika*. Amsterdam: Free University Press, 1985.
12. WELKER, Michael: *Isten Lelke - A Szentlélek teológiája*, Exit, Debrecen-Kolozsvár/Cluj-Napoca, 2018.

Ajánlott:

1. CHADWICK, Henry: *A korai egyház*. Osiris, Budapest, 1999.
2. FEKETE Károly: *A Heidelbergi Káté magyarázata*. Kálvin Kiadó, Budapest, 2013.
3. FREY, Christofer: *Repetitorium der Dogmatik. Für Studierende der Theologie*, Waltrop: Spenner, 2000
4. HÄRLE, Wilfried: *Dogmatik*, Berlin/New York: de Gruyter, 2007.
5. HAUSCHILD, Wolf-Dieter: *Lehrbuch der Kirchen und Dogmengeschichte*, Bd. I-II, Gütersloh: Chr. Kaiser 1995
6. KÁLVIN, János: *A keresztyén vallás rendszere* (1559), ford. Buzogány Dezső, I-II. kötet, Kiadja a Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, Budapest 2014
7. MCGRATH, Alister E.: *The Christian Theology Reader*. Blackwell, Cambridge, 1996.
8. NIESEL, Wilhelm: *Kálvin teológiája*. Kálvin Kiadó, Budapest, 1988.
9. PÜSÖK Sarolta: *Az eleve elrendelés kérdése, avagy a „mennyei puzzle” kirakása* – In: Egyediség és véletlen – interdiszciplináris párbeszéd 4., (A Bolyai Társaság szervezésében a kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetemen tartott 4. nemzetközi interdiszciplináris konferencia előadásai, 2015. nov. 6-7.), ISBN 978-606-8145-95-2, Cluj-Napoca, Ed. Egyetemi Műhely Kiadó, 2016, pp.167-179., pag.12,
10. PÜSÖK Sarolta: *A Hitvallásismeret elvi és gyakorlati kérdései* – In. Studia Univ. Babeş-Bolyai, Theologia Reformata Transylvanica, Kolozsvár -Ro, 2003, Nr. 1-2. (5-6.), pp.138-150
11. PÜSÖK Sarolta: *A kulcsok hatalma újragondolva* - In: Acta Theologica Papensia 19. (Coram Deo – Tanulmányok a 60 éves Németh Tamás tiszteletére), Szerk: Jaap Doedens és Szabó Előd, A Párai Református Teológiai Akadémia kiadása, Pápa, 2018, ISSN 1419-8363, pp. 178-187., pg. 10.
12. PÜSÖK Sarolta: *Hagyományörzés és újítás összjátéka az erdélyi református egyházban az 1989-es változásokat követően*– In. Studia Univ. Babeş-Bolyai, Theologia Reformata Transylvanica, Cluj-Napoca -Ro, 2017, Nr.1., pp. 185-192., pg. 8
13. PÜSÖK Sarolta: *A hit és a jó cselekedetek kérdése a Heidelbergi Káté korában és ma,* – In: Studia Doctorum Theologiae Protestantis, A Kolozsári Protestáns Teológia Kutatóintézetének kötetei, (Jubileumi kötet a Heidelbergi Káté születésének 450. évfordulójára), Kolozsvár, 2014, Nr.1., Évf/Ed./Year/Jahrgang V., pp. 157-165.

14. PÜSÖK Sarolta: <i>Søren Kierkegaard teológiájának súlypontjai</i> , (Punctele cardinale ale teologiei lui Søren Kierkegaard – Cluj-Napoca -Ro, Ed. Egyetemi Műhely, 2010. Pg.168, ISBN 978-606-8145-09-9 15. RAHNER, Karl: <i>A hit alapjai</i> . Agapé, Budapest, 1998. 16. RAVASZ László: <i>Kis Dogmatika</i> . Budapest: Zsinati Iroda, 1990. 17. ROHLS, Jan: <i>Protestantische Theologie der Neuzeit</i> , Bd. I-II, Tübingen: Mohr&Siebeck, 1997. 18. TILLICH, Paul: <i>Rendszerez Teológia</i> . Budapest: Osiris, 1996. 19. WEBER, Otto: <i>Grundlagen der Dogmatik</i> , Bd. I–II, Neukirchen-Vluyn, Neukirchener Verlag, 1987. 20. WELKER, Michael: <i>Gottes Offenbarung. Christologie</i> , Neukirche-Vluyn, Neukirchener Verlagsgesellschaft, 2012.		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
3. FEJEZET. Szentháromság Isten. 91	a hallgatók referátumai – ill. ezek megbeszélése,	Az alábbi könyv fejezetei: G. van den BRINK – C. van der KOOI: <i>Keresztyén dogmatika</i> . Exit Kiadó, Kolozsvár, 2022
9. FEJEZET. Izráel és a szövetség 373	– “ –	
12. FEJEZET. Az életadó Szentlélek 537	– “ –	
14. FEJEZET. Egyház – Sákramentum – Tisztségek 627	– “ –	
15. FEJEZET. Az ember megújulása 705	– “ –	
16. FEJEZET. A világ megújítása 777	– “ –	
Könyvészet G. van den BRINK – C. van der KOOI: <i>Keresztyén dogmatika</i> . Exit Kiadó, Kolozsvár, 2022		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

<p>A vallásánári hivatás kihívásai közé tartozik, hogy mind a diákok, mind a környezet kérdően tekint a vallásánára, ha hitelvi kérdésekkel szembesül. Használható útmutatásokat csak akkor nyújthat, ha ismeri a teológiatörténet használható mintáit, ugyanakkor másokkal is meg tudja értetni döntései mértékét, és tisztán, közérthetően tud érvelni ezek mellett. A tantárgy órákra lebontott tanmenete ezekre az igényekre válaszol.</p>
--

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Minden vizsgakérdésnél legalább a min. átmenő jegy elérése. Értelmes, világos előadásmód, szakszerű érvelés	Szóbeli vizsga	90%
10.5 Szeminárium / Labor	Kiselőadás		10%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> Az egyes témakörökhöz kapcsolódó kérdések 50%-ának a megválaszolása az előadások ill. a kötelező szakirodalom alapján. 			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							
								
								

Kitöltés időpontja:

2025.04.30.

Előadás felelőse:

Dr. habil. Püsök Sarolta, egyetemi docens

Szeminárium felelőse:

Dr. habil. Püsök Sarolta, egyetemi docens

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

...

Intézetigazgató:

Dr. Péter István